

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Incllyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
proprietary Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Capvt IX. Cœlestinus III. (a) Exoniensi Episcopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

textus in cap. si quos 57. 12. q. 2. dum in eo statuitur, valere donationem terrarum, aut vineolarum factam ab Episcopo libertis Ecclesiarum, quos ob benemerita manumiserat; idem enim ibi sustinetur donatio, non solum quia fuit facta de re modica, sed etiam quia fuit collata in servum benemerentem, quae est iusta donationis causa, cap. cum redemptor 68. 12. q. 2. Nec etiam obstat

textus in dicto cap. 3. de donat. cuius sententia accipienda est de rebus mobilibus, quarum etiam donatio Episcopo prohibita est, ex cap. 2. eod. tit. juncta l. filium 7. ff. de donat. In his enim rebus, si quantitas exigua est, & consuetudo non refragatur, donatioem permittit textus ille, licet praediorum donatio sine solemnitate etiam modici valoris improbetur.

CAPVT IX.

Coelestinus III. (a) Exoniensi Episcopo.

AD audientiam nostram noveris pervenisse, quod quidam de Canonicis Exoniensibus, Ecclesiarum quaedam praedia ejusdem Ecclesiarum inconsultis aliis fratribus, in damnum Ecclesiarum, & detrimentum eorum, accepta inde pecunia in perpetuum locaverunt: unde quoniam id indignum penitus noscitur, & iniquum: si t. per A. f. m. quod si verum est, quod asseritur, locationes illas legitime revocare curetis, ita quidem, quod si locata praedia non aliter revocare poterunt, eos, quos noveris harum locationum auctores, susceptam inde pecuniam refundere conductoribus compellas, ne si hujusmodi locationes in sua contigerit stabilitate persistere, inde gravis eidem Ecclesiarum possit incommoditas provenire.

NOTÆ.

(a) Exoniensibus.] Ita etiam habetur in secunda collectione, sub hoc tit. cap. 2. De Exoniensi Ecclesia nonnulla notavi in cap. 6. de filiis Presbyte.

COMMENTARIUM.

I. EX hoc textu communiter deducitur, praedia Ecclesiarum locari non posse ad longum tempus; quod & statuitur in cap. nulli 5. hoc titulo, Clement. 1. Extravag. ambigiosa, eodem titulo: & probatur ex eo, quia ex locatione ad longum tempus facta dominium utile transfertur, l. 1. §. quod autem, l. final. ff. de superficiebus, l. 1. §. 2. ff. si ager vectig. probavi supra in cap. ad aures, & late docent Velascus de privil. pauper. part. 1. q. 32. Brito ad rubric. de locato, §. 1. num. 10. Menochius de recuper. rem. 1. num. 68. Cujacius lib. 12. Pauli ad edictum, in l. id est, 74. ff. de rei vind. Pichardus in l. in summa, num. 283. Insti. de interd. Valentia lib. 2. illustrium, tract. 1. cap. 6. num. 1. Amaya in l. 1. C. de fide & jure hasta, num. 31. ideoque prohibitum alienari, nec ad longum tempus locari posse, est communis Doctorum resolutio, ut ex pluribus docent Gomez in l. 4. Tauri, Velascus dista q. 22. num. 14. qui longum tempus in hac parte accipiunt pro decennio, vel si locatio fiat ad novem annos cum pacto renovandi eam de novennio in novennium; & per consequens alienatione rerum Ecclesiarum veritate, prohibita censetur etiam locatio ad longum tempus. Sed in contrarium facit, quod locatio dominium mutare non solet, l. non solet 39. ff. locati; nec ullum verum ex ea transfertur dominium, ut probarunt late Cumanus in l. Lucius, penult. §. instituto, de legat. 2. Connanus lib. 7. Comment. cap. 12. num. 3. Pinellus in l. 1. C. de bonis maternis, 3. p. num. 66. cum nulla differentia versetur inter locationem ad longum, vel ad breve tempus factam, cum

in multis iuris locis reperitur locatio in plures annos facta, l. si in lege 24. §. final. l. qui fundum 32. l. cum in plures 60. ff. locati; & ex eadem lege qui fundum, juncta lege fundi partem 79. ff. de contrah. emptio. ubi locatio ad decem annos fit, quod tempus juxta Authores contrarie sententiae longum dicitur, ut notavit Amaya in l. unic. C. de vendit. rerum fisc. num. 52. & ex locatione conductor non possidet, quia usus tantum rei illi permittitur, l. si servus 61. §. locavi 8. ff. de furtis: quare dicitur rem alii, non sibi possidere, l. 1. C. communia de usucap. l. 2. C. de prescript. 30. unde consequens est, ut conductor non possideat, cum circa detentionem rei nullum proprium jus habeat, sed mutuum a domino, cui possidet, & ministerium praestat, l. officium 9. ff. de rei vind. l. communis 7. §. nec colonis, ff. communi divid. l. 3. §. ult. cum l. sequenti. ff. ad exhib. l. servi 16. ff. de periculo & commodo, l. si quis 10. §. 1. l. qui bona 19. l. interdam 21. §. ult. ff. de acquir. possess. l. non solum 33. §. quod vulgo, ff. de usucap. l. 2. §. 1. ff. pro hered. l. in puteum 12. §. ego, ff. quod vi aut clam, l. 1. §. denique, ff. de vi & vi armat. l. certe 6. §. is qui 2. ff. de precario; nisi expressè hoc actum sit, ut transferatur possessio in conductorem, argumento legis si absenti 38. §. 1. ff. hoc tit. Possessionem etiam locari posse, post Barolum, & Petrum Fabrum probat D. Josephus de Retes de acquir. possess. cap. 3. conclus. 2. num. 8. Igitur locatio rerum Ecclesiarum, sicut ad modicum tempus, etiam ad longum fieri potest. Pro cuius difficultatis solutione dicendum est, verum esse, nec ex locatione ad modicum tempus, nec ad longum facta, dominium aliquod in conductorem transferri: nec contrarium probant textus supra expensi, qui loquuntur, & procedunt in emphyteusi, ex qua dominium utile transfertur, l. possessores 12. C. de fundo patrum, lib. 11. ibi: Cum fundorum sint Domini; & l. si qui 5. C. de divers. praediis, eodem libro, ibi: Cum sufficiens possessoribus, quod apud eos dominium in perpetuum ex nostra liberalitate

Non permanent. Quia emphyteusis alienatio est, *Novel. 7. §. alienationis, ibi: Et in perpetuum extensam emphyteusim, que non procul ab alienatione consistit.* Locatio autem alienatio non est, ideoque ex ea, quamvis ad longum tempus facta, nullam dominium transferat. Nec contrarium procat in hoc textu, & aliis supra citatis, ubi locatio rerum Ecclesie prohibetur, si ad longum tempus celebretur. Nam hoc non procedit, quia alienationis verbo comprehendatur locatio, sed extensione legis, quæ voluit, ut prohibita alienatione comprehendatur talis locatio ad longum tempus facta. Rationem autem hujus extensionis assignavit Amaya in dicta l. unio. C. ne fidei in rem, num. 56. quia ex tali locatio- ne perlonga videtur res Ecclesie alienata perpetuo, semper accedente utilitate rei locatæ, ut de usufructu civitatis relicto refertur in l. an usufructus 16. ff. de usufruct. l. si usufructus 8. ff. de usufruct. legato: possit enim evenire, ut si ad longum tempus non esset locata, utilior esset Ecclesie, & in effectu fraus fieret præsentis prohibitioni; frustra enim sacri canones prohiberent venditionem, & emphyteusim rerum Ecclesie, si liceret Prælato ipsas res Ecclesie ad longum usque tempus locare, cum per similem conductionem facile hæc prohibitio eluderetur; & prohibito actu alienationis, prohibitus quoque fuit omnis actus ei similis, & qui eundem effectum habet, l. sicut 8. §. sed si 13. ff. quibus modis pignus.

Adhuc tamen pro expositione præsentis textus distinguenda sunt nonnullæ locaciones; alia enim est locatio in perpetuum, veluti si quis rem condiderit quoad pensionem solvat, Carocius p. 2. de locato, g. 6. vel ad longum tempus, hoc est decennium, de qua hucusque egimus: alia est locatio ad modicum tempus, quæ licet apud Romanos de quinquennio intellexeretur, l. sed si lege, §. si domus, ff. locati, C. p. 34. Paulus ad edict. in l. si in lege 24. §. final. ff. eod. tit. tamen circa res Ecclesie locatio illa modica censenda est, quæ trienni metris non excedit. Rursus alia locatio est, quæ fit de rebus ad patrimonium Ecclesie spectantibus, alia de rebus præbendæ aut beneficio annexis. Tandem alia locatio fit repræsentatâ pecuniâ, hoc est ante diem solutâ, ut exponunt Zerola in praxi, verbo Alienatio g. 7. Gutierrez 3. p. de jurament. cap. 3. num. 2. alia fit mercede statutis temporibus, vulgò à plazos, solvenda: in qua locationum varietate sequentes casus observandi sunt. Primus, cum bona Ecclesie in perpetuum, vel ad longum tempus locantur, quo casu talis locatio inutilis est, ex præsentis textu, & supra expensis; adeo ut nec pro tempore modico locatio sustineatur, ut resolvunt Molina lib. 1. de primog. cap. 21. num. 28. alter Molina tom. 2. de injustia; disput. 467. Secundus casus contingit, cum eadem bona ad tempus modicum locantur, quo casu utilis, & valida locatio est, Clement. 1. extravagag. ambiciosa, hoc titulo: do- cent uterque Molina ubi supra, Carocius de locatione honorum Ecclesie, lib. 1. conclus. 1. & 2. quia talis locatio tutori, & cuiunque admini- stratori permittitur, ut docent Pinellus in l. 1. C. de bonis matern. 3. p. num. 64. Marini lib. 1.

resol. cap. 4. Molina de primog. dist. cap. 21. qui etiam id resolvit in possessore majoratus; & de hac locacione accipiendus est Scavola in l. p. null. §. usufructo, ff. de legat. 2. dum docet, prohibita alienatione, non ceteri prohibitam locacionem; eaque locatio nomine Ecclesie facta; successorem intra præfixum tempus constrin- git, & poterit fieri talis locatio repræsentatâ pecuniâ, vel consignato pretio certis pensionibus; dum tamen per repræsentationem pecu- niæ non inferatur præjudicium successoribus. Trident. sess. 25. de reform. docent Redoanus de rebus Eccles. g. 6. num. 53. Carocius de locat. rer. Eccles. conclus. 20. Moedanus decis. 8. sub titulo de confirm. usul. Illud tamen in hoc casu summe notandum est, quod cum dicta Extrava- gans Ambiciosa, tantum vigeat ubi usul recepta est, ut notant Gilkenius in authent. hoc ins. C. de SS. Eccles. Zerola in praxi, verbo Alie- natio, Molina de justia, disput. 466. Gutierrez lib. 1. canonic. cap. 8. ex num. 2. Garcia de benef. 2. p. cap. 1. ex num. 40. ad cognoscendum, an sine solemnitate supra triennium liceat condu- cere res Ecclesie, inspicendum est, an prædicta constitutio recepta sit, quia si non reperitur recepta, poterunt locari res Ecclesie usque ad novem annos, cum ante illam constitutionem sola locatio ad longum tempus, id est, decen- nium, prohibita esset. Docent Gutierrez, Garcia, & Molina ubi proxime: juxta quam doctrinam accipiendus est textus in cap. 2. de locato, dum ait, locacionem eam rerum Ecclesie permitti, quæ alienatio non fit; intelligendus est enim de locacione, quæ fit minori tempore decennio, ma- jori autem triennio. Tertius casus evenit cum per Rectorem Ecclesie, aut eum, qui præben- dam habet, locantur prædia annexa dignitati, aut præbendæ, vel fructus eorum; quæ locatio potius dicitur fructuum ecclesiasticorum, quam rerum Ecclesie, cum non fiat de rebus ad men- sam Ecclesie, seu ejus patrimonium spectanti- bus; quo casu discrimen constituendum est in- ter locacionem prædiorum, rerumve annexarum præbendæ; & locacionem fructuum ipsi- us præbendæ: locatio prædiorum ad longum tempus facta nulla est, quia æquale jus in his re- bus procedit, ac in rebus ecclesiasticis, dicta ex- travag. ambiciosa; ideo omnium rerum, & bo- norum ecclesiasticorum locatio non sustinetur: locatio verò fructuum præbendæ etiam ad lon- gum tempus permittitur, ut ex cap. final. ne Præ- latus vias suas, l. 9. tit. 17. part. 1. probant Molina de primog. lib. 4. cap. 21. alter Molina disput. 466. Avendanno 1. p. de exequend. mandat. cap. 4. num. 42. Valasco de jure emphyt. g. 29. quod jus beneficiarii non concedunt Gutierrez lib. 1. canonic. cap. 8. Garcia ubi supra, num. 32. Tan- dem ultimus casus notandus est cum fit locatio jurisdictionis ecclesiasticæ, aut facultatis eccle- siasticæ deputandi vicarios in spiritualibus; quo casu statuendum est, locacionem nullam esse, sive ad longum, sive ad modicum tempus fiat, cap. 1. & 2. Ne Prælati vias suas, Trident. sess. 25. de reform. cap. 11. quia prædicta locatio magis propter simoniae periculum, quam propter dissipationem rerum corporalem prohibe- tur.